

ТЕСТ НА ПАТРІОТИЗМ
ПРОТИ ВИБОРЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ

стор 2

СКУТІ
ОДНИМ ЛАНЦЮГОМ?

стор 3

ГРОЙСМАН ВИРІШИВ БОРОТИСЯ
З ТІНЬОВОЮ ЗАЙНЯТІСТЮ

стор 5

ГОРДІЙ ВУЗОЛ ОПАЛЮВАЛЬНОГО СЕЗОНУ

Вересень ще потішить українців сонячними днями, проте прийдешні холоди змушують уже зараз замислитися про опалювальний сезон, який буде затьмарений не лише вже традиційними поривами мереж, але й перспективою чергового подорожчання газу для населення на догоду МВФ. З огляду на те, що підготовка до холодного сезону велася надто мляво, варто подумати про придбання буржуйки, адже жити місяцями без гарячої води люди в багатьох містах уже звикли, а от перебувати в крижаних квартирах — поки що ні...

КРИЖАНІ МІСТА «НАФТОГАЗУ» НА ВТІХУ

Те, що опалювальний сезон в українських містах рано чи пізно розпочнеться, не викликає сумнівів. Тим більш що ми вступаємо в передвибірний період, коли влада спробує зобразити максимальну «людиноцентричність». Однак минулий рік показав, що перебої з теплом цілком реальні.

Наприклад, у Смілі, де нещодавно було повністю призупинено водопостачання і водовідведення, опалення в житлових будинках ввімкнули лише 31 жовтня. У Славутичі теплопостачання в житлові будинки подали 1 листопада — після того як віце-прем'єр-міністр Зубко пригрозив меру цього міста відставкою. У Шепетівці опалювальний

сезон стартував у середині листопада завдяки активістам, які змусили співробітників ТОВ «Шепетівка Енергоінвест» зірвати пломби з газопроводів і запустити котельні. В теплі обійми минулої осені потрапили також жителі Кропивницького, Одеси, Ніжина та Києва...

(Закінчення на стор. 4)

ПОЛІТИКА ГАЗОВОГО ЗАШМОРГУ ЗМУШУЄ МІСТА ВІДМОВЛЯТИСЯ ВІД ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ Й ПЕРЕХОДИТИ НА АЛЬТЕРНАТИВНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ АБО ПЕРЕВОДИТИ ЛЮДЕЙ НА ІНДИВІДУАЛЬНІ СИСТЕМИ ОПАЛЕННЯ. ЗА РІК ОХОПЛЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ МІСТ ЦЕНТРАЛІЗОВАНИМ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯМ СКОРОТИЛОСЯ З 62% ДО 51%. І СИТУАЦІЯ ДАЛІ ПОГІРШУЄТЬСЯ

ВСЕУКРАЇНСЬКА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА

НАША АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ: GAZETA.VV.COM

Рекомендована ціна
3 грн 50 коп.

Сергій ВЛАСЕНКО:
«Порошенко особисто блокував
у 2014 році проведення
референдуму про вступ до НАТО»

Петро Порошенко на старті передвиборчої кампанії суттєво збільшує свою законодавчу активність і виголошує ті пропозиції, які сам блокував упродовж чотирьох років свого президентства. Про це заявив заступник голови партії «Батьківщина», народний депутат Сергій Власенко в ефірі телеканалу «Рада».

«Ми вже отримали на погоджувальній раді низку законотворчих ініціатив, які президент чотири роки блокував, а зараз перед виборами почав закидати до парламенту. Зокрема, Порошенко особисто блокував у 2014 році проведення референдуму про вступ до НАТО, який організувала «Батьківщина», а тепер пропонує це питання внести до Конституції», — уточнив він.

Заступник голови партії також нагадав, що «з ідеологічної точки зору і європейська інтеграція, і вступ України до НАТО — це стратегічна і засаднича політична позиція партії «Батьківщина».

«На відміну від Петра Порошенка, який вітав Харківські угоди і казав, що це — «мистецтво компромісу», ми завжди говорили про те, що наш вектор розвитку не в Російській Федерації. Наш вектор розвитку — в ЄС, і наша безпекова система повинна бути пов'язана з безпековою системою НАТО. І в цьому ми послідовні», — сказав Сергій Власенко.

Він зазначив, що «Батьківщина» безумовно підтримує євроатлантичний вибір України.

Народний депутат прокоментував ініціативу лідера «Батьківщини», яка закликала всіх кандидатів у президенти та лідерів фракцій підписати Меморандум щодо незмінності європейського та євроатлантичного вибору, протидії російській агресії та відновлення територіальної цілісності України.

«Меморандум — це політичний документ, який фіксує позиції кандидатів і який має тягти за собою політичну відповідальність. Юлія Тимошенко розуміє, що в нас уже відбувається реванш «регіоналів». Для того щоб ми як країна не мали можливості змінити свій шлях, лідер «Батьківщини» попросила публічно всіх кандидатів висловити свою позицію. І вона першою підписала Меморандум, який передбачає жорсткий курс на вступ до ЄС і НАТО, повернення Криму і Донбасу», — наголосив політик. Натомість, за словами Власенка, «Порошенко загальними політичними гаслами намагається прикрити корупцію та свій справжній шлях».

Голова партії «Батьківщина» Юлія Тимошенко закликала всіх кандидатів у президенти та лідерів фракцій підписати Меморандум щодо незмінності європейського та євроатлантичного вибору, протидії російській агресії та відновлення територіальної цілісності України. Таку пропозицію політик зробила на старті нового політичного сезону та перед початком офіційної виборчої президентської кампанії.

ЧІТКІ ОРІЄНТИРИ ТА ЖОДНИХ СПЕКУЛЯЦІЙ

Неважко здогадатися, що виборча кампанія буде дуже напруженою та надскладною. Саме тому Юлія Тимошенко й запропонувала перед стартом перегонів усім політикам, які мають намір балотуватися на пост глави держави, та лідерам парламентських фракцій чітко визначити свої позиції. Це нищівний удар по чорних політтехнологах, які, звісно ж, намагатимуться грати на темах нашого зовнішньополітичного курсу, звинувачуючи неугідних владі кандидатів у орієнтації на країну-агресора. Поява такого Меморандуму просто не дозволить займатися спекуляціями.

«Ми пропонуємо, щоб усі лідери фракцій, всі кандидати у президенти підписали цей Меморандум. Де чітко визначено незмінність курсу на європейську інтеграцію, інтеграцію в НАТО, визначено, що Крим і Донбас — це українські території, які мають бути повернуті. Де чітко визначено, що війна — це війна, а не АТО, чітко визначені інші питання, пов'язані з національною стратегією України. Я перша його підпишу і звернуся до кожного... 2019-й — це рік парламентських і президентських виборів. Ми пам'ятаємо 2010 рік, коли через фальсифікації та обман до влади прорвалися антиукраїнські сили і змінили курс країни. Це завершилося Революцією Гідності, втратою території, війною і загибеллю людей», — наголосила Юлія Тимошенко.

Тепер до конкретики. У Меморандумі запропоновано українським політикам, які змагатимуться на президентських, а також парламентських виборах, узяти перед українським народом зобов'язання:

Перше. *Зберегти незмінність зовнішньополітичного курсу України на членство в ЄС та НАТО.*

Друге. *Спільними зусиллями домогтися повного та безумовного відновлення територіальної цілісності та суверенітету України.*

Третє. *Дотримуватися режиму українських та міжнародних санкцій проти Російської Федерації до повного звільнення анексованих і окупованих українських територій.*

Четверте. *Домагатися всіма силами повернення додому в Україну усіх без винятку в'язнів сумління, полонених та заручників, які незаконно утримуються Кремлем та терористами на сході України.*

В документі категорично засуджено російську військову агресію та зазначено,

що перелічені пріоритети є непохитними та недоторканими для усіх політиків, які підпишуть Меморандум. Тож не може бути ані спекуляцій, ані ревізії поглядів як під час передвиборчої кампанії, так і після неї. Насправді це дуже вірний крок. І навіть більше... Фактично це тест на патріотизм українського політикуму.

ПУСТА ПОЛІТИЧНА РИТОРИКА

В той самий час президент Петро Порошенко подає до Верховної Ради вже дуже давно анонсований проект змін до Конституції України, який передбачає курс на НАТО та ЄС. До речі, комітет Верховної Ради з питань національної безпеки та оборони швидесенько розглянув законопроект та рекомендував його до розгляду в парламенті. Чи давно ми бачили таку оперативність? Деякі надважливі документи, які напругу стосуються життя українців, роками припадають пилюкою у комітетах, а потім просто не виносяться на голосування...

Те, що Україна тримає курс на Європейський союз та Північноатлантичний альянс, — непохитна істина. Можливо, нехай би вона і була зафіксована в Конституції, щоб усі про неї пам'ятали. Найперше сам президент, який за свою політичну кар'єру не раз кардинально міняв свої погляди. Але все набагато складніше...

Так, пропонується внести зміни до статей 85, 102, 116. А також у преамбулу Основного закону. Їхній зміст абсолютно простий і декларативний — підтвердити європейську ідентичність українського народу і незворотність європейського та євроатлантичного курсу. Втім, доповнення до статті 102 має дуже цікавий вигляд: «Президент України є гарантом реалізації стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському союзі та в Організації північноатлантичного договору».

Цікаво й навіть правильно. Однак виникає одразу три питання. Перше: чи не намагається чинний глава держави просто приватизувати цю надто важливу зовнішньополітичну тему? Друге: невже існуюча Конституція виконується? Третє: чи може Порошенко дійсно бодай щось гарантувати у будь-якій сфері політики чи життя? Згадайте-но, скільки обіцянок

давав президент... А скільки із них виконано? Не безвізом же єдиним!

До речі, під час урочистого заходу з нагоди початку початкового року в ліцеї «Наукова зміна» в Києві Порошенко знову взявся за старе й пообіцяв школярам, що вони точно будуть жити в Європейському союзі. Судячи з темпів еміграції, так воно й буде!

До чого насправді призведуть ці зміни у Конституції? Ні до чого. Коли законопроект буде проголосований у парламенті, його направлять до Конституційного суду, а вже потім на наступній сесії Верховна Рада має схвалити його конституційною більшістю... Це не надто швидко, та й президентська кампанія мине... Але найважливіше те, що навіть остаточне голосування аж ніяк не пришвидшить наше приєднання до ЄС та НАТО. Чи захоче велика європейська родина та Альянс прийняти країну, яка потерпає від топ-корупції, яка геть не дотягує до світових стандартів? Ні. Ми повинні працювати над собою!

Тож для чого зміни, які пропонує Порошенко? Здається, політтехнологи президента занадто зациклились на зовнішній політиці. Так, більшість українців справді виступають за вступ до Європейського союзу та Північноатлантичного альянсу, це підтверджують результати абсолютно всіх соціологічних досліджень, здійснених за останні кілька років. Утім, українців більше цікавлять відповіді на конкретні питання, які стосуються їхнього життя. Вони хочуть розуміти, чи найближчим часом запанує в Україні мир, чи зможуть вони гідно жити й мати можливість навчатися, лікуватися, платити за комунальні послуги... Цього політтехнологи Порошенка, здається, не розуміють. Тож цю ініціативу інакше як виборчу технологію і розглядати не можна.

Згадайте, як в 2014 році Юлія Тимошенко ініціювала проведення всеукраїнського референдуму з приводу вступу України до НАТО. Тоді партія «Батьківщина» збрала понад три мільйони голосів. Та влада не дала ходу цій справі. Кілька років президент мовчав, а потім і сам почав говорити про необхідність такого плебісциту. Однак так і не наважився на цей рішучий крок. Дивно? Ні. Адже використовувати цю дуже важливу тему набагато цікавіше під вибори.

Насправді ж дуже хочеться, щоб політики домовилися про правила на березі й тоді вже рушили на береги. А ще більше хочеться, щоб ніхто не вдавався до пустої політичної риторики. Вибори мають бути чесними.

Микола БИКОВ

**ПОЯВА МЕМОРАНДУМУ ЩОДО НЕЗМІННОСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОГО ВИБОРУ,
ПРОТИДІЇ РОСІЙСЬКІЙ АГРЕСІЇ ТА ВІДНОВЛЕННЯ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ УКРАЇНИ НЕ ДОЗВОЛИТЬ
ПОЛІТТЕХНОЛОГАМ ЗАЙМАТИСЯ СПЕКУЛЯЦІЯМИ**

Скуті ОДНИМ ЛАНЦЮГОМ?

Здавалося б, одіозний політик Віктор Медведчук від політики відійшов. Так, він є переговорником у Мінську. Однак уже сто років як колишній голова Адміністрації президента Кучми не заявляв про свої політичні амбіції. А тут Медведчук дуже гучно нагадав про себе. Небачена досі медіаактивність викликала безліч запитань, головні з яких — до чого це все і яка в цій історії роль Банкової?

Спочатку з'явилася інформація про те, що Віктор Медведчук на запрошення Вадима Рабіновича вступив у дружні лави партії «За життя», куди перекочували й деякі інші перефарбовані «регіонали» та соцдемократи об'єднані. В принципі, в цьому нічого дивного немає: Медведчук вибрав розкручену в медіа партію, у якій є хоч якийсь рейтинг і яка сповідує схожу проросійську ідеологію. Висновок про те, що він планує брати участь у парламентських виборах, напрошувався сам собою.

Та після цього інформаційний простір просто «забомбив» Медведчуком. Інтерв'ю з ним розходяться, як гарячі пиріжки, і ЗМІ натхненно цитують кума Путіна. Блискавично поширюється чутка про те, що саме Медведчук прикупив один із популярних інформаційних каналів. Потім виникає страшний скандал навколо зйомок фільму «Стус», із якого вирізали сцени, в яких якраз і фігурує Медведчук-адвокат. Водночас з'являється інформація про те, що в популярне телевізійне танцювальне шоу «Танці з зірками» запросили дружину Медведчука Оксану Марченко. Патріотично налаштована частина суспільства розкритикувала керівництво каналу «1+1» за участь у проєкті дружини одіозного політика проросійської орієнтації. Втім, це не мало жодного ефекту...

Чому стільки інформаційного галасу через політика, який давно пішов за лаштунки? Просто так напередодні старту президентської виборчої кампанії нічого не буває.

«Сьогодні в мене немає бажання пробувати себе в амплу кандидата в президенти», — сказав Медведчук в одному з нещодавніх інтерв'ю. Відразу ж виникає запитання: а завтра або післязавтра таке бажання з'явиться може?

Чи висуватиметься Медведчук на пост глави держави? Про це ми дізнаємося зовсім скоро.

Втім, він чудово розуміє, що на проросійському електоральному полі, вже зайнятому іншими гравцями, шансів у нього мізерно мало. Він має це розуміти. Однак абсолютно ясно, що гроші в інформаційну розкрутку просто так ніхто б не вкладав. То яка ж мета?

У 2014 році СБУ делегувала проросійськи налаштованого Медведчука в тристоронню контактну групу в Мінську. Це навряд чи сталося б без санкціонування з боку Банкової. Порошенко навіть публічно хвалив кума Путіна за те, що в результаті його ефективної роботи були звільнені заручники. А ще Віктор Медведчук — єдиний, хто має право літати в Росію напрямом! Багато привілеїв йому надала українська влада. Може, неспроста? Може, тут як раз і варто шукати розгадку?

**МЕДВЕДЧУК — ПРОСТО САКРАЛЬНИЙ
ВОРОГ, НА ТЛІ ЯКОГО ПОРОШЕНКО
МАЄ ВИДАВАТИСЯ ПАТРІОТОМ,
ЗАХИСНИКОМ УКРАЇНИ
ТА ЇЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ**

Сторінку підготувала Яна ДЖУНГАРОВА

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ

Інтереси Порошенка й Медведчука збігаються

Віктор НЕБОЖЕНКО,
політолог,
директор соціологічної
служби «Український
барометр»:

«Головний інтерес президента Петра Порошенка — за всяку ціну перемогти на виборах і втримати владу. Головний інтерес Віктора Медведчука — зберегти вплив Росії в Україні. А Кремлю якраз Порошенко й вигідний. Він намагається тримати на повіді громадську думку, контролює парламент і силовиків... Так що ці двоє буквально «скуті одним ланцюгом».

Цілком можливо, що Медведчука можуть використовувати як спаринг-партнера для чинного глави держави. Така версія має право на життя. Але є й інші методи «просування» Порошенка. Як це можна зробити? Наприклад, пересварити реальних кандидатів на пост президента, дискредитувати їх.

Для такої кампанії в Медведчука є найпотужніші інформаційні ресурси. Так що в найближчий час на нас чекає багато цікавого.

Водночас ви не почуєте жодного кривого слова від Медведчука на адресу Порошенка. Не виключаю, що цих двох пов'язують і ділові інтереси, а саме просування їхнього бізнесу в Україні та Росії відповідно. Ці олігархи знають один одного двадцять років і розуміють один одного з півслова. У них багато спільного.

До речі, в самого Медведчука виникли проблеми з прем'єром Гройсманом. Він звик відкривати ногою двері до багатьох можновладців. А тут якийсь колишній мер Вінниці каже йому встати в чергу! Така «необачність» коштуватиме Гройсману потужного інформаційного удару.

Це на руку самому Порошенкові, який уже рік думає над тим, як прибрати Гройсмана з посади голови уряду.

Між іншим, даремно багато хто говорить, що Медведчук хотів би сісти в крісло прем'єра, президента чи спікера. Насправді він уже керував президентом! Йому це вже не цікаво. Та й Захід нізащо не подасть руку такому прем'єру, президенту або спікеру... А ось стати віцепрем'єром і відповідати за якісь фінансові потоки (наприклад, за допомогу на відновлення Донбасу) або контролювати ДФС — може бути для нього цікавіше.

Гра в «революцію» проти «контрреволюції»

Олег ПОСТЕРНАК,
кандидат
історичних наук, політехнолог,
керівник Центру
політичної розвідки:

«Стратегія Віктора Медведчука однозначно узгоджена з Банковою. І ось чому. В 2014 році напередодні президентських виборів ситуація була вкрай напруженою: Крим анексований, почалася АТО. Порошенко виграв вибори в першому турі завдяки розколу виборців на «патріотів» і «п'яту колону». Зараз же ситуація дещо інакша. Але на Банковій хотіли б повернути ту атмосферу страху. А як це зробити? Представити суспільству ворога — Віктора Медведчука. Так в Адміністрації президента хочуть мобілізувати виборців, які в 2014-му віддали голоси за Порошенка. Повною мірою це, звісно, не вдасться зробити. Але якщо частина українців кльоне на цю технологію, то в чинного президента з'явиться шанс вийти до другого туру виборів. Завдання буде виконане, і можна буде далі накачувати суспільство страхами, формуючи стратегію для другого туру. Так що Медведчук — просто сакральний ворог, на тлі якого Порошенко має видаватися патріотом, захисником України та її національних інтересів.

Для цього на ключових каналах озвучуватимуть потрібні меседжі про примирення з Росією і навіть про російську мову як другу державну, а також про громадянську війну. До речі, це вже відбувається. Нещодавно в одному з ефірів народний депутат — однопартієць Медведчука — вперше використав поняття громадянської війни. Раніше такого собі парламентарі не дозволяли. Зараз же потрібно натискати на певні точки в масовій свідомості — зокрема залякувати реваншем. Це гра в «революцію» проти «контрреволюції», в перебільшену загрозу й логічну перемогу «добра», в акцентування протилежностей і консервацію «регіональних» ідентичностей.

Якщо Медведчук і висуне свою кандидатуру на пост глави держави, то це буде зроблено саме для того, щоб ми з жахом заговорили про можливість реваншу попередньої влади й загрозу перетворення України на колонію РФ.

Але не Медведчуком єдиним, як то кажуть... У цьому контексті Банкова використовуватиме й інші теми, наприклад томос або поправки до Конституції, які закріплюють курс на ЄС і НАТО. «Ворог» же говоритиме про ущербність європейського та північноатлантичного шляху. Особливо жорстко битимуть по темі Альянсу, адже для Путіна це небезпечно сприйняття геополітичного майбутнього України».

(Закінчення.

Початок на стор. 1)

Українці, які справно платили за завищеними тарифами, виявилися заручниками ситуації. Нам дозволили хіба що спостерігати, як відповідальність за холодні батареї один на одного перекладали Кабмін, місцева влада та підприємства теплокомуненерго на тлі суворих заяв «Нафтогазу» про санкції для боржників. При цьому влада в своїй риторичі абсолютно випускає з уваги той факт, що основна заборгованість виникає через те, що держава не своєчасно направляє ТКЕ субсидійні виплати, а також через те, що місцева влада не погашає постачальникам різницю в тарифах. Але це, так би мовити, ліричний відступ.

Згідно з даними «Нафтогазу», станом на 4 вересня сумарна прострочена заборгованість перед НАК підприємств ТКЕ і ТЕЦ за газ, використаний для виробництва теплової енергії, складала близько 25,4 млрд грн, із яких 9,2 млрд грн — тільки за 2018 рік. При цьому погашення заборгованості зменшилося незначно — на 0,7%.

Головними боржниками НАК стали ТКЕ і ТЕЦ Донецької (5,5 млрд грн), Дніпропетровської (4,3 млрд грн), Харківської (1,7 млрд грн), Луганської (1,6 млрд грн), Одеської (1,2 млрд грн) областей і Києва (3,2 млрд грн). Нескладно припустити, що початок опалювального сезону буде відтермінований й перебої з теплом виникнуть насамперед у містах перерахованих регіонів.

На думку експерта з питань енергетики **Валентина ЗЕМЛЯНСЬКОГО**, борги теплокомуненерго перед «Нафтогазом», які виникли здебільшого внаслідок ігор із так званими небалансами, є наріжним каменем проблеми.

«Політика «Нафтогазу» при цьому проста й зрозуміла: їм потрібно показати прибуток у будь-який спосіб. Усі борги, що виникають у ТКЕ перед НАК, заносяться в прибуток компанії, навіть якщо заборгованість не погашається. І в цьому є прямий інтерес того ж Коболева, у якого в контракті прописано: чим вищий показник прибутку компанії за рік, тим більша сума річного бонусу, який він отримує крім зарплат і симпатичних багатомільйонних премій», — розповів він **ВВ**, додавши, що ігри на угоду «Нафтогазу» як результат управлінської про-

Гордіїв вузол опалювального сезону

блеми свідчать про те, що в новому опалювальному сезоні українцям слід чекати вкрай неприємних сюрпризів.

Своєю чергою **екс-міністр ЖКГ Олексій КУЧЕРЕНКО** в коментарі **«ВВ»** зазначив, що переважно штучно створену заборгованість населених пунктів за газ перед НАК уряд використовує в ручному режимі.

«Вице-прем'єр Кістіон ділить мерів на «хороших» і «поганих» і залежно від ступеня лояльності до влади пробачає їм борги або намагається максимально їх очорнити й покарати», — пояснює він.

Експерт констатував, що завищена вартість природного газу й борги, що накопичилися перед НАК за даний ресурс, перетворилися на механізм додаткового прихованого оподаткування українців. А вже «Нафтогаз», демонструючи МВФ збільшення прибутковості, перераховує до держбюджету мільйони, які потім ідуть на погашення зовнішніх запозичень. При цьому ані уряд, ані НАК не замислюються над реалізацією заявлених ними ж планів зі збільшення власного видобутку, що підтвердять дані на кінець року.

РИЗИКИ Є

На думку експертів, борги ТКЕ перед НАК породжують також інші проблеми, які ставлять під сумнів успішність проходження опалювального сезону.

Як запевняє Олексій Кучеренко, багато постачальників

послуг практично не мали коштів для проведення планових профілактичних робіт, при цьому труби не молодшають. Так, наприклад, у Харкові, де в минулому опалювальному сезоні сталося найбільше поривів мереж, зношеність інфраструктури оцінюється в 80%. В інших містах, на жаль, аналогічна картина. З огляду на відсутність необхідної профілактики, кількість поривів у цьому році навіть порівняно з минулим зросте.

Валентин Землянський уточнює, що акція «Прикрути», ініційована НАК навесні заради забезпечення безпечного транзиту газу в ЄС (по суті, вона продовжилася у вигляді відсутності гарячого водопостачання в українських містах), завдала шкоди мережам, які без води іржавіють удвічі швидше.

Експерт пояснив, що близько 85% тарифу на гарячу воду й опалення складає ціна газу. З огляду на витрати на зарплати, які в рядових працівників у півтора-два рази нижчі, ніж у галузевій промисловості, на модернізацію грошей просто немає. Звісно, було б логічно переглянути структуру тарифу й закласти на підтримку мереж більше коштів, але «Нафтогазу» не вигідно на це спрямовувати власні гроші. Тому якщо влада і згадає про катастрофічний технічний стан мереж, то спробує розв'язати проблему коштом кінцевого споживача, тобто підвищивши й без того високі тарифи.

За словами Валентина Землянського, політика газо-

вого зашморгу змушує міста відмовлятися від централізованого теплопостачання й переходити на альтернативні джерела енергії або переводити людей на індивідуальні системи опалення.

«За рік охоплення українських міст централізованим теплопостачанням скоротилося з 62% до 51%. І ситуація і далі погіршується. Однак подібні рішення на місцевому рівні не можуть бути предметом гордості для центральної влади. Згідно з даними дослідження Міжнародного енергетичного агентства, централізоване теплопостачання з державної точки зору є економічно вигіднішим та екологічно більш чистим: при споживанні менших об'ємів ресурсу виробляється більше енергії, а екологічні загрози не такі значні, як при використанні вугілля або деревних брикетів», — додав експерт.

МІЖ ЦІНОЮ НА ГАЗ І СУБСІДІЯМИ

Однак головною інтригою нового опалювального сезону залишається не дата його старту, а вартість газу для населення. Минулого тижня до Києва прибула місія МВФ, щоб нарешті поставити крапку в цьому питанні. В уряді раніше говорили про те, що було запропоновано щонайменше вісім нових формул ціноутворення, але всі вони не влаштували міжнародних кредиторів.

«МВФ вимагає зрівняти ціни на газ для населення з вартістю блакитного палива для

промисловості. Тарифи можуть збільшитися вдвічі, тому що нині ціна ресурсу, встановлена НАК для промисловості (із транспортуванням і ПДВ), становить 13–14 тис. грн за тисячу кубометрів. А якщо порівнювати з 2013 роком, коли більшість українців платили 750 грн за тисячу кубометрів (якщо споживання не перевищувало 2,5 тис. куб. м), то блакитне паливо подорожчає в 20 разів.

Але наскільки абсурдним було рішення підвищувати тарифи до 7 тис. грн за тисячу кубометрів, настільки ж абсурдним стане подорожчання газу до 14 тис. грн. Це призведе до кризи неплатежів і падіння макроекономічних показників. А вже з держбюджету на субсидії доведеться виділяти не нинішні 71 млрд грн, а 110–120 млрд грн, а таких витрат скарбниця вже не потягне. Тим більш що і МВФ вимагає скоротити кількість отримувачів субсидій», — констатував Валентин Землянський.

Зі свого боку Олексій Кучеренко зазначив, що зараз досить складно спрогнозувати, на скільки підвищиться ціна на газ. А вже в передвиборний рік Гройсману важливо показати себе перед народом благодійником. Мовляв, МВФ вимагав збільшити вартість газу вдвічі, а я домогся, щоб ресурс подорожчав всього на 20%.

«Гройсман збирається врятувати гривню від падіння за рахунок підвищення ціни на газ, проте подібна «рятувальна операція по-вінницьки» вкотре демонструє непрофесіоналізм і брехливість влади. Тому опалювальний сезон буде не без сюрпризів. Однак відсутність тепла й гарячої води в будинках українців — лише надводна частина айсберга. Проблем, які з'явилися у зв'язку із таким управлінням, набагато більше», — підсумував він.

Катерина МІЦКЕВИЧ

МВФ ВИМАГАЄ ЗРІВНЯТИ ЦІНИ НА ГАЗ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ З ВАРТІСТЮ БЛАКИТНОГО ПАЛИВА ДЛЯ ПРОМИСЛОВОСТІ. ТАРИФИ МОЖУТЬ ЗБІЛЬШИТИСЯ ВДВІЧІ, ТОМУ ЩО НИНІ ЦІНА РЕСУРСУ, ВСТАНОВЛЕНА НАК ДЛЯ ПРОМИСЛОВОСТІ (ІЗ ТРАНСПОРТУВАННЯМ І ПДВ), СТАНОВИТЬ 13–14 ТИС. ГРН ЗА ТИСЯЧУ КУБОМЕТРІВ. А ЯКЩО ПОРІВНЮВАТИ З 2013 РОКОМ, КОЛИ БІЛЬШІСТЬ УКРАЇНЦІВ ПЛАТИЛИ 750 ГРН ЗА ТИСЯЧУ КУБОМЕТРІВ (ЯКЩО СПОЖИВАННЯ НЕ ПЕРЕВИЩУВАЛО 2,5 ТИС. КУБ. М), ТО БЛАКИТНЕ ПАЛИВО ПОДОРОЖЧАЄ В 20 РАЗІВ

Робота прем'єр-міністра у виконанні Володимира Борисовича нагадує вічну боротьбу. То він про війну з контрабандою заявляє, то про подолання корупційних схем на митниці. Тепер же він вирішив дати бій тіншовій зайнятості та захистити права найманих працівників. Минулого тижня Кабінет міністрів затвердив розпорядження «Про заходи, спрямовані на детінізацію відносин у сфері зайнятості населення». Здавалося б, рішення прем'єра сприятиме виведенню зарплат із тіні абсолютно правильне. Однак експерти, опитані «ВВ», говорять про те, що Гройсман, який оголосив боротьбу тіншовикам, переслідує зовсім інші цілі.

У Держслужбі зайнятості підраховали, що в Україні близько 5 млн громадян працюють нелегально. Втім, згідно з даними Мінсоцполітики, рівень тіншової зайнятості в країні в 2017 році знизився на 8% і становить 3,7 млн осіб, що працюють нелегально.

Ухвалена Кабміном постановна, на думку його авторів, покликана підвищити ефективність держполітики щодо захисту трудових прав людей, зменшити тіншову зайнятість і посилити дисципліну сплати податків та єдиного соціального внеску (ЄСВ).

Експерт Центру соціальних і трудових досліджень Віталій ДУДІН у коментарі «ВВ» констатував, що рівень тіншової зайнятості в Україні порівняно з країнами ЄС можна зіставити хіба що з показниками балканських держав, де боротьба за легальну зайнятість геть незадовільна. Експерт зазначив, що прийнятий урядом нормативний акт має значення швидше для чиновників, аніж для самих громадян, права яких жодним чином не розширюються.

На думку експерта, нинішня активізація боротьби з тіншовою зайнятістю має дві причини.

«По-перше, це дірка в Пенсійному фонді. За вісім місяців цього року борг Фонду перед Державним казначейством збільшився на 10 млрд грн. Саме цієї суми не вистачає ПФУ, щоб виплатити пенсії в повному обсязі», — розповів він «ВВ», додавши, що швидше за все восени парламент внесе до держбюджету зміни, якими збільшить витрати на дотації ПФУ на 10–15 млрд грн.

Друга причина, за його словами, ще банальніша.

«До України приїхав «ревізор» — комісія Міжнародного валютного фонду. А підписуючи меморандуми з МВФ, уряд узяв на себе зобов'язання боротися з тіншовими зарплатами збільшенням штрафів за неофіційне працевлаштування і посиленням перевірок. Штрафи, прив'язані до мінімальної зарплати, справді збільшилися, адже «мінімалка» з квітня 2018-го, коли був підписаний черговий меморандум, зросла з 3200 до 3720 грн.

Пов'язано це з тим, що частка зарплат у сегменті загальних витрат у великого бізнесу вкрай мала.

«Вони заробляють на іншому, і в них зовсім інші схеми оподаткування за участю офшорів, транспортних цін тощо. А ось для малого й середнього бізнесу виплачувати абсолютно всі зарплати «по-білому» вкрай витратно, адже всі нарахування на щомісячну зарплату становлять понад 40%: 22% ЄСВ, 18% ПДФО (податок на доходи фізосіб) і 1,5% військового збору, який, до речі, не є цільовим і, потрапляючи в загальний фонд держбюджету,

«Крім того, подібна «боротьба» буде використовуватися і як інструмент тиску на фінансових спонсорів політичних конкурентів. Зрозуміло, що великий бізнес, який має своє політичне лобі, це не зачепить», — додав Олексій Куц.

Він вважає, що в умовах такої гнітючої високої тінізації економіки система штрафів не допоможе.

«Такі каральні заходи призведуть лише до поглиблення тінізації та корупції. І швидко розв'язати цю проблему, на жаль, не вийде через дуже низький рівень довіри до влади як з боку бізнесу, так і

самостійно відкладати гроші на заслужений відпочинок», — додав він.

Олексій Куц також зазначив, що в українців немає достаточних стимулів. Тому якщо економічна ситуація в країні не зміниться, працездатне населення буде ще активніше виїжджати на роботу за кордон. Адже наш співвітчизник в Італії, отримавши офіційну реєстрацію та маючи певний стаж роботи, вже може претендувати на мінімальну пенсію цієї країни в розмірі 300 євро. Залишившись в Україні і навіть пропрацювавши 35 необхідних для мінімального страхового стажу років, людина в кращому разі отримуватиме 100 доларів на місяць.

«Тому боротьба з тінізацією зайнятості повинна містити три основних елементи. Перший — точка відліку, яка передбачатиме амністію для бізнесу, який із об'єктивних причин перебуває в тіні, щоб не розоритися. В цей перехідний період бізнес повинен легалізувати більшу частину своїх фінансових і економічних відносин, у тому числі трудових.

Після цього повинні бути застосовані позитивні стимули легалізації у вигляді зниження оподаткування, прив'язки до державної системи субсидування або відшкодування ПДВ у процесі «відбілювання» бізнесу. Тобто держава має допомагати виходити бізнесу з тіні. І тільки третім етапом може бути застосування жорстких покарань до тих, хто не йде шляхом легалізації.

Але це має бути не вибірково право, а загальна практика — одна для всіх. У Східній Європі ця система працювала в 1990-х, і зараз це правило поширюється на всіх. Але черговість цих кроків має бути чітко дотримана», — підсумував Олексій Куц.

Олена САФОНОВА

СПРАВЖНЯ ДЕТИНІЗАЦІЯ ЗАЙНЯТОСТІ ВІДБУДЕТЬСЯ ТОДИ, КОЛИ ЗАПРАЦЮЄ ЕКОНОМІКА, ЗРОСТЕ ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ І, ВІДПОВІДНО, ДОХОДИ. АЛЕ ГОЛОВНЕ — КОЛИ САМІ ЛЮДИ ПОВІРЯТЬ, ЩО ЯКЩО ВОНИ ПОВНОЮ МІРОЮ СПЛАЧУВАТИМУТЬ ПОДАТКИ, ТО В ПІДСУМКУ ОТРИМАЮТЬ ЯКІСНІ ПОСЛУГИ ВІД ДЕРЖАВИ Й ВИСОКІ ПЕНСІЇ ПІСЛЯ ВИХОДУ НА ЗАСЛУЖЕНИЙ ВІДПОЧИНОК

«Документ говорить про новий алгоритм взаємодії між уповноваженими суб'єктами. Однак подібні розпорядження не мають сенсу, якщо не буде збільшене фінансування служби з питань праці та покращене її забезпечення. Нині інспектори не можуть виїхати на об'єкт через відсутність автомобілів. Вони навіть не можуть прийти на підприємство, оскільки їм поліція не надає охорону. Крім того, кількість інспекторів явно недостатня. Зараз у країні працюють близько 700 інспекторів, а за підрахунками Міжнародної організації праці, їх повинно бути 1000–1200», — підкреслив він.

Своєю чергою економічний експерт Віктор СКАРШЕВСЬКИЙ порівняв діяльність прем'єра з кавалерійськими наскоками. Мовляв, Гройсман час від часу згадує про проблему, висмикує її з контексту і заявляє про боротьбу з нею.

Крім того, уряд взяв на себе зобов'язання скасувати мораторій на проведення податкових аудитів та трудових перевірок малих підприємств, і в лютому 2018 року був розширений перелік перевіряючих. А це десятки держорганів, включно із фіскальною службою. Але, схоже, меморандум виконується в цій частині недостатньо, інакше ПФУ був би бездефіцитним. Тому Гройсман зараз хоче продемонструвати перед МВФ свої старання в боротьбі з тіншовою зайнятістю», — уточнив експерт.

Втім, як вважає Віктор Скаршевський, говорячи про боротьбу з тінізацією зарплат, прем'єр, по суті, оголошує війну малому та середньому (ну, або його залишкам) бізнесу. Тому що великий бізнес давно перейшов на легальні зарплати з відповідними податковими відрахуваннями.

не спрямовується на оборону, а розпорошується по всіх видах бюджетних статтях», — додав він.

Фінансовий експерт Олексій КУЦ підкреслив, що нова хвиля боротьби Кабміну Гройсмана з тіншовою зайнятістю свідчить про те, що уряд безсилий щось зробити з дефіцитністю як держбюджету, так і ПФУ.

«Це спроба напередодні виборів видерти у малого й середнього бізнесу додатково кілька мільярдів гривень», — запевняє він у коментарі «ВВ».

За словами експерта, сьогодні жорстко штрафувати бізнес практично без попередження про перевірку можна по касовій дисципліні й трудових відносинах. За цими двома напрямками і відбуватимуться основні наїзди на бізнес, а фантастичні суми штрафів буде майже нереально оскаржити в судах.

з боку населення», — констатував він.

Віктор Скаршевський також вважає, що справжня детінізація відбудеться тоді, коли запрацює економіка, зросте продуктивність праці і, відповідно, доходи. Але головне — коли самі люди повірять, що якщо вони повною мірою сплачуватимуть податки, то в підсумку отримають якісні послуги від держави й високі пенсії після виходу на заслужений відпочинок. Однак зараз, на жаль, багато хто не зацікавлений в отриманні «білої» зарплати.

«В Україні середня зарплата складає 250–300 доларів, і з неї утримують 40%. З огляду на інфляцію, яка з 2013 року зросла в 2,5 раза, зростання тарифів і цін на споживчі товари, люди зайвий раз подумують, чи платити все чесно зараз, щоб у результаті отримати мінімальну пенсію, чи

Україна, закликаючи зарубіжних партнерів посилювати санкції проти Росії, п'ятий рік війни демонструє досить дивну поведінку. Ми просимо весь світ протидіяти країні-агресору, анонсуємо розрив Договору про дружбу і мріємо про енергонезалежність, але зовсім не збираємося припинити торгівлю з окупантом. Заклики громадських активістів бойкотувати російські товари розбиваються об стіну аргументів провладних політиків. У підсумку отримуємо результат: війна з РФ забрала життя понад 10 тисяч українців, що не заважає країні з року в рік збільшувати обсяги торгівлі з агресором.

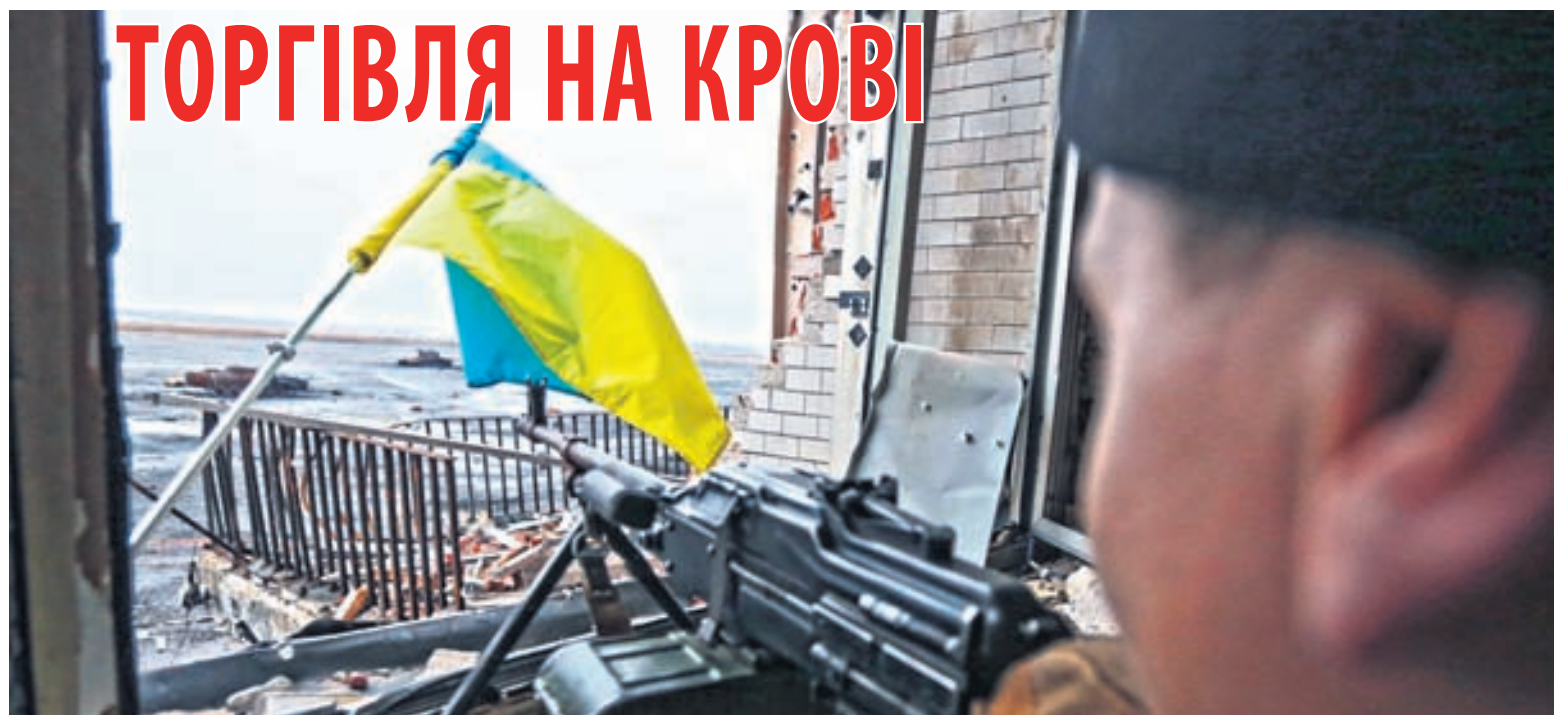
Державна служба статистики вже давно стала інструментом маніпуляції влади. Якщо потрібно продемонструвати, як зростає добробут народу або приховати реальний рівень трудової міграції, вона малює належні статистичні дані, применшуючи або перебільшуючи їх в залежності від ситуації. Втім, цей орган все ж показує динаміку, часом не втративши.

Держстат відзначив, що найбільшим торговим партнером України, як і раніше, залишається Росія. Друге місце займає Білорусь. Із європейських країн нашими найбільшими торговими партнерами є Туреччина, Польща, Німеччина, Нідерланди, Угорщина, Італія та Іспанія.

Але повернімося до країни-агресора. За 2017 рік зріс як експорт українських товарів до РФ, так і імпорт російської продукції в Україну. Зокрема, за минулий рік експорт до Росії збільшився на 9,6%, а імпорт з неї — на 39,9% в порівнянні з 2016-м.

Загалом Україна купила російських товарів на 3,3 млрд дол. більше, ніж продала своїх. Так, експорт склав 3,9 млрд дол., а імпорт — 7,2 млрд дол.

Найвагомішими товарними позиціями імпорту з РФ в минулому році були антрацит і кокс (25,1%), нафта і нафтопродукти (17,6%), машини та обладнання (13,9%), чорні метали та вироби з них (13,1%), хімічні добрива (11%), твели для реакторів (5,2%), пласт-

ТОРГІВЛЯ НА КРОВІ

В ТЕМУ

Нещодавно парламентський секретар Міністерства юстиції Латвії Яніс Іссалніекс закликав своїх співгромадян бойкотувати товари, вироблені в РФ.

У своєму Twitter він написав: «Якщо товар зроблений у Росії, не купуй його. Тому що купуючи російські товари, ти своїм гаманцем фінансуєш політику Кремля, в тому числі антилатвійську пропаганду, окупацію Криму, Донбасу та інших земель, порушення прав людини...»

маси (4,1%), деревина та вироби з неї (3,3%), природний газ (3,1%).

За 7 місяців 2018-го імпорт товарів з Росії в порівнянні з аналогічним періодом минулого року збільшився на 25,1% і склав 4,4 млрд дол. При цьому експорт з України в РФ скоротився на 8,3% і склав 1,8 млрд доларів США, що в загальній структурі експорту становить 7,3%. Але чи є це заслугою роз'яснювальної роботи влади щодо того, що з окупантами не торгують, чи це патріотизм самих експортерів? Найімовірніше — результат відповідних санкцій РФ проти наших товарів.

Недарма ж президент України в квітні 2018-го під час засідання військового кабінету при РНБО сказав, що економічна війна є важливим елементом російської агресії.

«Мова йде про блокаду і ембарго на поставки українських товарів. Наша торгівля впала в рази і сьогодні становить близько 9% від загального обсягу. Раніше це було більше третини», — заявив Порошенко.

Верховний головнокомандувач ніколи чітко не висловлював своєї позиції щодо торгівлі з РФ, хоча час від часу близькі до ньо-

го концерни змушені були визнавати факт співпраці з агресором. Але якщо чинний президент «Рошен» не бачить нічого поганого в постачанні продукції компанії до відрізаного Росією від Молдови Придністров'я, то в корпорації «Богдан», яка по 2017 рік включно закупувала у Пскові двигуни, заявляють, що знайшли заміну російському виробникові.

До слова, досить часто те, про що думає президент, озвучує перший віце-спікер парламенту Ірина Герашенко.

У січні 2018-го вона заявила про те, що розривом економічних зв'язків із Росією Київ тільки допоміг би Кремлю знищити Україну і без війни.

Називаючи недоліком попередників недостатню диверсифікацію наших ринків, вона написала в мережі «Фейсбук»: «Частка нашого експорту в РФ становила понад 30%, плюс великий відсоток в країні СНД (транзит через РФ). У той час як для США і країн ЄС експорт або імпорт із РФ становив кілька відсотків. Якби ми відразу обрубали всі економічні зв'язки, це б знищило українську економіку, і Путіну навіть не довелося б воювати, все б обійшлося йому набагато дешевше».

При цьому вона зазначила, що Україна поступово зводить економічні відносини з Росією до мінімуму, а головною відправною точкою в цьому стала відмова від закупівель російського газу. І тут саме час згадати про курс на енергонезалежність, узятий українським урядом. Так, закупівлі газу у країни-агресора в минулому році можна спокійно пояснити рішенням Стокгольмського арбітражу. Але в цьому випадку, коли «Нафтогаз», а слідом за ним і український політиком відзначають сотні і тисячі днів без розгазу, вони лукавлять.

«Нафтогаз», згідно з рішенням Стокгольмського арбітражу, починаючи з 2018 року зобов'язаний купувати у «Газпрому» не менше 4 млрд кубометрів газу на рік, а російський холдинг при наявності відповідних заявок української сторони зобов'язаний поставити за рік не менше 5 млрд кубометрів газу», — заявив глава компанії Андрій Коболев після перемоги в арбітражі.

Тобто ми сидимо на газовій голці РФ і сидітимемо щонайменше рік, ось тільки про це не надто люблять говорити з високих трибун.

Те ж саме із закупівлями антрациту. Здавалося б, міністр енергетики та вугільної промисловості України Ігор Насалик неодноразово анонсував відмову від закупівель вугілля в РФ, а Порошенко навіть уклав минулого року угоду з американськими поставальниками... Проте «чорне золото» все одно виказує російське походження...

Згідно з прогнозом балансом Міненерговугілля на 2018 рік, Україна знову закупить 4,3 млн тонн антрациту (це 16% від загального обсягу вугілля і 83% від усього антрациту), який буде імпортований з Російської Федерації на загальну суму близько 400 млн дол. Виходить, що від російського вугілля ніхто не збирається відмовлятися. Імовірно навпаки — він є в плані, значить, партнерські відносини з агресором ніхто розривати не збирається. І так по всіх категоріях товарів, які, якщо вважати зовсім чесними, можна спокійно придбати в інших країнах, щоб державними грошима (тобто копійкою кожного платника податків) не спонсорувати війну на Донбасі і подальше кровопролиття. Але у влади за традицією знайдеться тисяча виправдань: дорожнеча, довгостроковість укладення нових контрактів або навіть активізація бойових дій на сході країни.

Лякати Путіним, який нападе, у нас звикли. Але якщо вже ми закликаємо світ допомогти нам і посилити санкції, то слід проводити відкриту і чесну політику в цьому напрямку. А то від американців і європейців ми все вимагаємо, а на ділі РНБОУ десь «губить» близько 40 російських імен і компаній, які підпали під квітневі санкції США. На щастя чи на жаль, але за діями української влади зарубіжні партнери стежать дуже пильно, і настільки суперечлива політика щодо країни-агресора не залишається поза їхньою увагою. Але якщо Штати у своїй позиції досить стійкі, то в Європі не перший рік лобісти Путіна закликають до послаблення, а то й зняття санкцій з РФ. Зрозуміло, поки що цього не станеться, але не називаючи війну війною і продовжуючи люб'язні торгові відносини з країною-агресором, ми самі підігруємо Кремлю і полегшуємо роботу кремлівському лобі в ЄС.

Антоніна МІРОШНИЧЕНКО

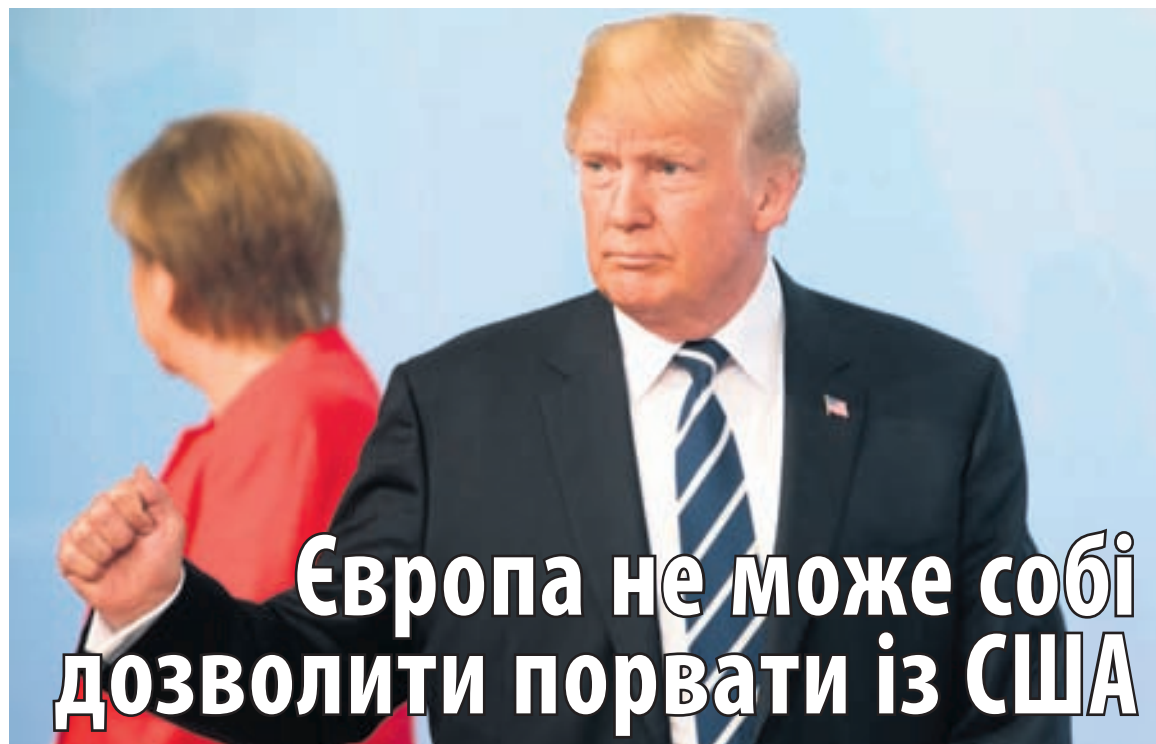
НАЙВАГОМІШИМИ ТОВАРНИМИ ПОЗИЦІЯМИ ІМПОРТУ З РФ В МИНУЛОМУ РОЦІ БУЛИ АНТРАЦИТ І КОКС (25,1%), НАФТА І НАФТОПРОДУКТИ (17,6%), МАШИНИ ТА ОБЛАДНАННЯ (13,9%), ЧОРНІ МЕТАЛИ ТА ВИРОБИ З НИХ (13,1%), ХІМІЧНІ ДОБРИВА (11%), ТВЕЛИ ДЛЯ РЕАКТОРІВ (5,2%), ПЛАСТМАСИ (4,1%), ДЕРЕВИНА ТА ВИРОБИ З НЕЇ (3,3%), ПРИРОДНИЙ ГАЗ (3,1%)

Грань між фатальною нахабною зарозумілістю і дозованою зухвалістю часом дуже тонка. На цій межі недавно еквилібрував міністр закордонних справ ФРН Хайко Маас, коли зажадав «збалансованого партнерства» із США — що означає як мінімум новий курс у відносинах між Європою та Америкою, що склалися після Другої світової війни. На цій же межі виступила і канцлер, коли незвично пафосно заявила про те, що Європа повинна взяти власну долю у свої руки.

Сьогодні сум'яття в Європі дійсно велике через ексцентричного американського президента, якому треба було всього півтора року, щоб спотворити до невпізнанності усталену дипломатію. Міжнародні договори? Не мають значення, діють тільки ті, які роблять Америку сильною (приклад — односторонній вихід США з ядерної угоди з Іраном).

Сформована протягом десятиліть практика підготовки міжнародних самітів? Пережитки, вирішальну роль грає короткостроковий медійний ефект (як-от «історична» зустріч Дональда Трампа з північнокорейським лідером Кім Чен Ином).

Міжнародні інститути? У кращому випадку вони розглядаються як обтяжливі, а в гіршому — як шкідливі, тому що вони обмежують владу найсильніших (як СОТ і ООН).

Європа не може собі дозволити порвати із США

Дійсно, деградація традицій у зовнішній політиці набула такого масштабу, що відмова від спроб емансипації, з європейської точки зору, була би недалекоглядною. Нова політична зірка континенту, президент Франції Еммануель Макрон, говорить просто про «європейський суверенітет».

Ось тільки наскільки реалістичний такий підхід? Які шанси, що Європа в змозі створити «багатосторонній альянс» (Хайко Маас) проти Америки, що з головою занурилась у політику America First, яка є однаково безнадійною і безвідповідальною? Америки, яка однаковою мірою була і архітектором, і гарантом світового устрою, що існував понад 70 років?

Не потрібно бути фаталістом, щоб побачити, що шан-

си невеликі. Європа сама є кризовим континентом. Її схід дрейфує в бік правих націоналістів, зростає ксенофобія, навіть ставиться під сумнів демократичний фундамент, наприклад, принцип поділу влади.

В Італії править коаліція, яка відверто критикує інститути ЄС. Навіть у відкритій світу Швеції незабаром другою за величиною силою в країні і парламенті можуть стати євроскептики, які вважають міграційний потік біженців, що шукають притулку від громадянської війни, ворожим захопленням.

Всюди на континенті просувають свої позиції праві. Їхній стиль мислення антиліберальний, націоналістичний, авторитарний, часто і моноетнічний — і він поширюється

в різних країнах, востаннє у вигляді заворушень у Хемніці. Це ті сили, які видавили і Велику Британію з ЄС (подія, всі наслідки якої в європейському масштабі ще далеко не враховані).

Євросоюз сьогодні — дуже крихке утворення, йому загрожує розкол через питання про розподіл тисяч біженців, він не здатний реалізувати елементарні структурні реформи. У такому стані Європа просто не може собі дозволити порвати з Америкою — яким би важким і принизливим не було спілкування із Трампом.

Хайко Маас правий, коли разом зі своїми партнерами в ЄС та іншими союзниками шукає шляхів і способів обійти екстериторіальні санкції США проти Ірану або Росії. Оскільки те, що відбувається з Іра-

ном і Росією, може незабаром наздогнати і Китай, де у фокусі уваги перебуває саме німецька економіка.

Маас правий, коли хоче зменшити зростаюче домінування долара — безперечно, найефективнішого засобу для просування американських економічних інтересів.

Маас неправий, якщо вважає, що все це можна реалізувати в середньостроковій перспективі і що розрізнена Європа в недалекому майбутньому зможе взяти на себе роль Америки у світі. У сьогоднішньому вигляді ЄС навіть не в змозі сформулювати єдину зовнішню політику. І слід очікувати, що краще не буде, якщо Євросоюз, як того деякі вимагають, замінить принцип консенсусу принципом більшості при прийнятті рішень. Тому що ніхто не може виключати, що Орбан і К° одного дня не утворять більшість.

Зрештою, залишається тільки стратегія, коли робиш одне і не допускаєш іншого. Тобто обережно вдаватися до емансипації, але водночас не зачіпати робочі відносини із США.

Трампом силою руйнує основу довіри до тієї крихкої системи, яка визначала політичний процес у повоєнний час. Це стосується торгівлі з її сформованими за десятиліття потоками товарів. І це стосується перш за все дипломатії, того тонкого мистецтва, яке перетворює конфлікти в процеси і договори і зміцнює мир на користь усім. Тому варто боротися — не хвацько, а тихо та ефективно.

Енс МЮНХРАТ
Handelsblatt, Німеччина

Отруєння «Новачком»: що таке ГРУ і як воно працює?

Є всі ознаки того, що атака в Солсбері — зухвала справа рук однієї з найбільш секретних спецслужб Росії.

Заява Терези Мей про те, що, на думку Великої Британії, за отруєннями «Новачком» у Солсбері стоїть російська військова розвідка, продовжує привертати небажану увагу до однієї з найбільш секретних спецслужб РФ. Останніми роками поступове накопичення інформації, що просочується, про операції російської служби, відомої як ГРУ (від злomu даних напередодні виборів у США до підтримки воєн Кремля в Сирії і Україні), показало, наскільки велика зона її дій.

У 2010 році розвідувальне крило російських збройних сил було перейменовано на Головне управління Генерального штабу ЗС Російської Федерації, але в самій країні та за її межами його називають старим ім'ям — ГРУ. Служба, де раніше працював Сергій Скрипаль, отруєний нервово-паралітичною речовиною «Новачок», виконує традиційні завдання зовнішньої військової розвідки.

Десятиліттями радянська військова розвідка підтримувала існування паралельної мережі агентів і глибоко за-

конспірованих нелегалів, що діяли за кордоном під управлінням КДБ. Найвідомішим з агентів був Ріхард Зорге, який зображав нацистського журналіста в Японії в 1930-х роках і поставляв цінну інформацію Москві, зокрема детальний опис плану Адольфа Гітлера щодо нападу на Радянський Союз, який Йосип Сталін проігнорував.

Коли Радянський Союз розпався, зовнішні шпигунські операції КДБ були передані іншій структурі — Службі зовнішньої розвідки (СЗР), а ГРУ зберегло окремий статус. Незважаючи на те, що інтереси СЗР і ГРУ нерідко збігаються, вони, як правило, у роботі конкурують, маючи роздільні резидентури в рамках російських закордонних місій.

Сергій Третьяков, який був високопоставленим офіцером у нью-йоркській резидентурі СЗР до тих пір, поки його не розкрили в 2000 році, у своїй книзі пояснив, що робота цих двох служб не дублює одна одну. На восьмому поверсі російської місії ООН в Нью-Йорку, розповів Третьяков, було дві сталеві двері без табличок, одна з яких вела в СЗР, а друга — в ГРУ. Жодна зі служб не мала доступу в офіс іншої. Глава ГРУ звітує перед міністром оборони і російським президентом Володимиром Путіним.

ГРУ було визнано головним винуватцем хакерського злomu інформації напередодні виборів у США в 2016 році. У недавньому звинуваченні, оприлюдненому командою спеціального прокурора Роберта Мюллера, названо імена 12 осіб, без сумніву, офіцерів ГРУ, які займалися ймовір-

ним зломом і поширенням інформації з електронної пошти Демократичної партії США. Як і операція в США, отруєння «Новачком» відповідають уже відомій моделі операцій ГРУ, винахідливих і зухвалих, проте вони не залишилися непоміченими країнами, на які були спрямовані.

Незалежна група «Беллінгкет», що займається розслідуваннями, нещодавно заявила, що вона ідентифікувала офіцера ГРУ на ім'я Олег Іванніков як причетного до розстрілу літака «Малайзійських авіаліній» MH17 над Східною Україною в 2014 році. Також цей офіцер імовірно під псевдонімом виконував роль міністра оборони підтримуваної Кремлем сепаратистської Республіки Південна Осетія. І знову ж таки це була операція, в якій поєднувалися вражаючі методи роботи розвідки з елементарними помилками: наприклад, серед доказів, що дозволили ідентифікувати особу чоловіка, був запис з онлайн-магазину, де він вказав адресу штабу ГРУ.

Шон УОКЕР
The Guardian, Велика Британія

ОТРУЄННЯ «НОВАЧКОМ» ВІДПОВІДАЄ ВЖЕ ВІДОМІЙ МОДЕЛІ ОПЕРАЦІЙ ГРУ, ВИНАХІДЛИВИХ І ЗУХВАЛИХ, ПРОТЕ ВОНИ НЕ ЗАЛИШИЛИСЯ НЕПОМІЧЕНИМИ КРАЇНАМИ, НА ЯКІ БУЛИ СПРЯМОВАНІ

Дізнавшись про те, що Вайнона Райдер і Кіану Рівз знову возз'єдналися в кіно і знялися в картині «Екзотичне весілля», глядачі неабияк зраділи. Все ж таки це одна з найкрасивіших пар у кінематографі. Але розчарування спіткало блискавично. На ділі виявилось, що це абсолютно огидна стрічка, яка викликає лише неприйняття і дуже неприємний осад.

Згідно із сюжетом, Френк (Кіану Рівз) і Ліндсі (Вайнона Райдер) їдуть на весілля у невелике каліфорнійське містечко. Ці двоє знайомляться в аеропорту, і виявляється, що наречений — це зведений брат Френка і колишній хлопець Ліндсі, за якого вона сім років тому збиралася вийти заміж. Ось це, здавалося б, поворот...

Головні герої з першого погляду незлюбили один одного. Але волею долі вони постійно стикаються під час весільного уїк-енду: їх селять у сусідні номери в готелі, усаджують поруч за святковим столом і так далі.

Можливо, наречений просто вирішив об'єднати цю парочку? А що тут дивного? Френк — холостяк, Ліндсі — теж без пари... Але ці двоє — як кішка з собакою. Вони раз у раз намагаються вколоти один одного. І так протягом усього фільму: півтори години вони тільки те й роблять, що сперечаються. Але врешті зближуються. Загалом, класика жанру. Здавалося б, благодатна тема, популярний сюжет, класні актори...

Хай вже вибачає Джулія Робертс, але головною красунею 1990-х була саме Вайнона Райдер. Хоча і зараз, у свої сорок шість, актриса виглядає просто неймовірно. Ось тільки якщо раніше вона не сходила з екранів і ролі їй пропонували

найцікавіші, то нині її популярність помітно вщухла. Актриса з'являється то в одному, то в іншому другосортному фільмі. І більше ніякого «Дракули» або «Осені в Нью-Йорку»...

У «Екзотичному весіллі» Вайнона Райдер грала препогано. Практично весь фільм вона тільки те й робила, що кривлялася. Її героїня вкрай неприємна і абсолютно нехаризматична. Дивлячись на неї, хочеться випити заспокійливу пігулку...

Кіану Рівз... У цього актора крута фільмографія: «На гребені хвилі», «Дракула», «Швидкість», «Адвокат диявола», «Солодкий

листопад», «Будинок біля озера», «Любов за правилами і без», «Костянтин: Володар темряви», «Королі вулиць»... Все це стало класикою! Але прекрасні ролі залишилися в минулому. Зараз Кіану, як і Вайнона, знімається в посередньому кіно. Винятком став досить-таки непоганий бойовик «Джон Вік», але друга його частина показала, що Кіану

Кіану і Вайнона знову разом. АЛЕ НАВІЩО?

ну все ж здав свої позиції. У «Екзотичному весіллі» він навіть не намагався грати. Півтори години екранного часу Рівз з абсолютно відмороженим обличчям розводився про всілякі розумні

цікавіше переглянути знаменитого «Дракулу», де також грали ці двоє. Це було чудово: у акторів горіли очі (а це, мабуть, найголовніше), ну і, звичайно ж, не варто забувати, що режисером і

му вкрай примітивний, хоча грамотні режисери та сценаристи і таке запросто продають. Згадайте, скільки подібних весільних комедій нам показали. І багато з них дуже пристойні.

Сценарій «Екзотичного весілля» також не вражає. За весь фільм трапляється лише одна-дві слушні фрази, а решту часу злегка нудить. Про режисуру взагалі говорити не хочеться...

Насправді це фільм-трейлер: увесь зміст і сюжет стрічки повністю продемонстрований у двохвилинному рекламному ролику. До речі, за інформацією ЗМІ, зйомки фільму тривали всього десять днів: не дивно, що він вийшов таким слабким.

Але найбільше розчарували виконавці головних ролей. Сумно, що Вайнона вже не Вайнона, а Кіану вже не Кіану. Вони не вписалися в нову епоху кіно. Їхні зірки згасли. Сумно, але це факт.

РЕЖИСЕРОМ І ЗАРАЗОМ СЦЕНАРИСТОМ «ЕКЗОТИЧНОГО ВЕСІЛЛЯ» СТАВ МАЛОВІДОМИЙ ВІКТОР ЛЕВІН. І ЗА РОБОТУ ЙОМУ МОЖНА ПОСТАВИТИ ТВЕРДУ ОДИНИЦЮ ЗА ДВАНДЦЯТИБАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ. ЛЕВІН ЗНЯВ АНТИРОМАНТИЧНУ АНТИКОМЕДІЮ

речі, філософствував і підтримував головну героїню. У такого персонажа не хочеться не те що закохуватися, а навіть розмовляти з ним у реальному житті... Від його кислого вигляду відразу хочеться з'їсти щось солодке, щоб перебити оскому.

До речі, це четверта спільна робота акторів. І як ви зрозуміли — найневдаліша. Набагато

сером цього культового фільму був легендарний Френсіс Форд Коппола.

А ось режисером і заразом сценаристом «Екзотичного весілля» став маловідомий Віктор Левін. І за роботу йому можна поставити тверду одиницю за дванадцятибальною шкалою. Левін зняв антиромантичну антикомедію. Сюжет філь-

Одна із найрозумніших, найвродливіших і неординарних актрис Голлівуду — це, без сумніву, Джоді Фостер. Дуже цікаво спостерігати за кожною її роботою в кіно. Не стала винятком і нова стрічка під назвою «Готель «Артеміда». Фостер, як завжди, показала високий клас гри.

Отже, сюжет переносить глядача в 2028 рік у Лос-Анджелес. Громадськість повстала проти місцевих олі-

«Готель «Артеміда»: без перчинки, але з Джоді Фостер

гархів, які приватизували воду! Місто янголів палає...

Ось таке сумне майбутнє. Але це лише загальний антураж. Основна дія розгортається в готелі «Артеміда», який слугує лікарню-притулком для поранених злочинців (у бойовику «Джон Вік» вже обігрувалася ця тема). Управляє готелем медсестра (Джоді Фостер): вона зустріне підстреленого похилого пацієнта о будь-якій порі дня і ночі, ретельно його обстежить, якщо треба, то прооперує і зашиє. Їй у всьому допомагає Еверест (Дейв Батіста).

Для того щоб скористатися цим притулком, досить лише регулярно сплачувати членські внески. Але у медсестри є правило: до готелю не можна заходити зі зброєю. Це так, про всяк випадок.

Одного разу в готель прибуває такий собі Шерман (Стерлінг К. Браун) і привозить свого пораненого брата Гонолулу (Браян Тайрі Генрі). Ця парочка вкрала у найкрутішого кримінального авторитета в місті дещо цінне. Ну і тепер потрібно сховатися і підлікуватися. Все б нічого, але той самий кримінальний бос Ніагара (Джефф Голдблюм) теж поранений і прямує до цього ж готелю. До речі, він і є власником «Артеміди»... Водночас на самого Ніагара тут чекає наймана вбивця Ніцца (Софія Бутелла). Загалом, точно буде не нудно!

Режисерське крісло в проєкті зайняв Дрю Пірс. Він відомий як автор сценаріїв до стрічок «Місія нездійсненна. Плем'я ізгоїв» і «Залізна людина 3». А ось досвіду режисерського у нього не

так багато, і це чітко видно. Якби фільм «Готель «Артеміда» знімали брати Коени або ж Квентін Тарантіно, то глядачеві презентували б гарантований шедевр. Пірсу ж не вистачило фарб, гостроти і якісного чорного гумору.

Разом із тим для початку режисер впорався досить непогано. І в цьому йому допомогли актори, а їхній склад у фільмі дуже цікавий. Дейв Батіста після картин «Вартові Галактики» і «Месники: Війни нескінченності» постав у дуже цікавому образі. Приємно на екрані було побачити Джеффа Голдблюма. Надзвичайною була і Софія Бутелла: актриса алжирського походження володіє особливим магнетизмом, але все ж її фішка — екзотична зовнішність.

Проте головною в цьому кіно, звичайно ж, була Джоді Фостер. Можна сміливо говорити, що це одна з найкращих ролей оscarоносної актриси за всю її кар'єру. За таку роботу можна авансом нагородити її золотою статуеткою.

Підготувала Євгенія ПРОРИВАЙ

Головний редактор — Анна СПІВАК, відповідальний секретар — Олексій СОКУР

Свідоцтво про держреєстрацію КВ №21058-10858 ПР від 14.11.2014 р.

Редакція: м. Київ, бул. Лесі Українки, 26
Пишіть на адресу: ТзОВ «Структура ІТ», а/с 155, м. Київ, Україна, 04080

Засновник та видавець: ТзОВ «Структура ІТ»
Тел: (044) 359-04-54
e-mail: gazetavv@i.ua
Газету надруковано ТзОВ «Мега-Поліграф» 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14

Замовлення № 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
Наклад 10 386 прим.
Передплатні індекси: 23115 (рос.), 49450 (укр.)

При використанні публікацій посилання на газету «ВВ» обов'язкове.
Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець.

